

Eğitim Fakültesi Dergisi

<http://kutuphane.uludag.edu.tr/Univder/uufader.htm>

ABD Okullarında Sözde Ermeni Soykırımının Öğretilmesi ve Bu Konuda Yapılmış Bir Doktora Tezinin Analizi

Sedat Yüksel

*Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi
sedaty@uludag.edu.tr*

Özet. Son yıllara Ermeni diasporası sözde Ermeni soykırımı konusundaki faaliyetlerini bilimsel bir görüntü altına yapmaktadırlar. Görünüşte bilimsel ve akademik gibi görünen kitap ve dergiler yayımlanmakta, tezler yaptırılmaktadır. Ayrıca Ermeni diasporasının yoğun çabaları sonucunda ABD'deki bazı eyaletlerde sözde soykırım konularının eğitim programlarında yer alması sağlanmıştır. Böylece sözde Ermeni soykırımı Ermeni iddiaları doğrultusunda öğrencilere verilmektedir. Bu çalışmada Ermeni faaliyetlerinin yoğun olduğu ülkelerden birisi olan ABD'de sözde soykırım öğretimi konusuna dikkat çekilerek, Ermeni iddialarını bilimsel bir görüntüye sokma çabalarından bir örnek olarak yapılmış olan bir doktora tezi analiz edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Amerika Birleşik Devletleri, soykırım eğitimi, sözde Ermeni soykırımı, Türkiye.

Abstract. In recent years, the Armenian diaspora are carrying out their activities about so-called Armenian genocide under a scientific mask. They have some books and journals published and thesis performed as if they are scientific and academic. Also, as a result of a great effort of the Armenian

diaspora, the topics of so-called Armenian genocide were included in schools' curriculum in some states in the USA. So-called Armenian genocide is taught in the line of Armenian claims. While this study draws an attention to the teaching of so-called genocide in the USA schools where the Armenian activities are frequent, a Ed.D. thesis which is an example of their effort to transform Armenian claims in a "scientific" form is analyzed.

Key Words: United States, genocide training, so-called Armenian genocide, Turkey.

I. Giriş

I. Dünya Savaşı'nın devam ettiği 1915 yılında Osmanlı vatandaşı Ermenilerinin tehcir edilmeleri günümüze kadar süregelen pek çok sorunu da beraberinde getirmiştir. Özellikle 1. Dünya Savaşı sonrası Batı Avrupa ve ABD'ye göç eden Ermeniler 1915 yılında yaşananları bir soykırım olarak tanımlamış ve bunun dünya devletlerince de tanınması için yoğun çabalara girmişlerdir. Bu çabalarında özellikle son yıllarda önemli kazanımlar elde ettikleri görülmektedir.

Ermenilerin görüşlerinin temelinde 1915 olaylarının Nazilerin, Yahudilere karşı uyguladığı soykırımla eş olduğu iddiası yatmaktadır. Ermeniler bu düşünce etrafında toplanarak yoğun bir biçimde Türkiye'ye karşı propaganda uygulamaktadırlar. Bugüne kadar görüşlerini kabul ettirmek için kamuoyu araçlarını ve halkla ilişkileri sistemli bir biçimde kullanarak, içinde buldukları devletlerin politikacılarını, diplomatlarını, üniversitelerini, milletler arası kuruluşları etkilemekte, konferans, seminer ve soykırım törenleri düzenleyerek, sözde soykırım anıtları açarak Ermeni hareketinin haklılığını savunmada psikolojik unsurları yoğun bir biçimde kullanmaktadırlar. Tüm bu faaliyetlerde savunulan, temel ve değişmez tez, Ermenilerin ezilmiş ve yok edilmeye çalışılmış bir millet olduğu imajının çizilmesidir (Boyacıoğlu, 2005).

Türkiye Ermeni diasporasının çabalarını engellemek için uzun bir süredir mücadele vermektedir. Türk kamuoyunda ve medyada genellikle Ermenilerin yasama meclislerinden 1915 yılında yaşananların soykırım olduğuna dair karar çıkarmaları veya soykırım anıtı dikilmesi gibi gelişmeler yer bulmaktadır. Ancak bu konuda Ermenilerin eğitim alanındaki faaliyetleri Türk kamuoyunda hiç dikkati çekmemekte ve gündeme gelmemektedir. Oysa Ermenilerin iddialarının bir ders içerisinde planlı ve düzenli bir şekilde çocuk ve gençlere verilmesi gelecekte iddialarının daha güçlenmesini

sağlayacak, gelecek nesiller Ermenilere sempati duyan, onları tümüyle destekleyen kişiler olacaktır.

Burada dikkate alınması gereken diğer bir durum da Ermenilerin propaganda şeklinde yürüttükleri faaliyetlerini bilimsel bir görüntü altına alma çabalarıdır. Nitekim şeklen bilimsel ve akademik gibi görünen kitap ve dergiler yayınlanmakta ve bu yayınlar üniversite kütüphanelerinde bulunmaları sağlanmaktadır.

Bu çalışmada Ermeni faaliyetlerinin yoğun olduğu ülkelerden birisi olan ABD’de hem okullardaki sözde soykırımın öğretilmesi konusuna dikkat çekilecek, hem de Ermeni iddialarını bilimsel bir görüntüye sokma çabalarından bir örnek olarak bir doktora tezi analiz edilerek yorumlanacaktır.

II. Bilimsel (?) Bir Çalışmanın Analizi

Bu çalışmada analiz edilecek doktora tezi (Ed.D.) Vartanian tarafından ABD’deki Columbia University Teachers College’da yapılan “Tarihe Zarar Veriliyor: ABD Okullarında Soykırım Öğretimini Etkileme Çabalarının Analizi” isimli çalışmadır. ABD okullarındaki sözde soykırım konularının öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve bu öğretimi etkileyen unsurları ortaya koymayı amaçlayan bu tezde temel olarak Türkiye’nin sözde soykırım konularının öğretimini nasıl olumsuz etkilediği ortaya konulmaya çalışılmaktadır. Bu tezin kapak sayfasına bakıldığında bile tezin bilimselliği konusunda şüpheler uyanmaktadır. Tezin kapağında iki jüri üyesinin ismi bulunmaktadır ve bunlardan birisinin -Prof. Robert Crain- çalışmaya sponsor olduğu belirtilmektedir. Çalışmaya sponsor olan bir kişinin tezin başarılı olup olmadığına karar verecek iki kişiden biri olması tezin objektif bir şekilde nasıl değerlendirildiği sorusunu akla getirmektedir.

Tezde genel olarak işlenen iddia, Ermeni diasporasının ileri sürdüğü iddialarının temeli olan, Yahudi soykırımı ile sözde soykırımın benzer olaylar olduğudur. Tezde sürekli olarak Yahudi ve sözde Ermeni soykırımı birlikte anlatılarak iki olay arasında ilişki kurulmaya çalışılmıştır. Yahudi soykırımı ile soykırımın tanınması konusunda yaşanan gelişmelerden bahsedilerek sözde Ermeni soykırımının da aynı özelliklere sahip olduğu ve çağdaş ülkelerin Yahudi soykırımını tanıdığı gibi sözde soykırımı da tanınması gerektiği iddia edilmiştir.

Tezin bilimsel olmadığı, objektiflikten uzak olduğu ilk sayfalarda ortaya çıkmaktadır. Tezin 15-16. sayfasında nedense sadece 20. yy.’daki soykırım olayları listelenmiştir (bu sayede 16-19. yy.daki ABD’nin Kızılderililere, Avrupa ülkelerinin sömürgelerinde yerli halklara yaptıklarından bahsedil-

memiştir). 20. yy.'daki soykırım olayları olarak Almanların 1904-1907 yılları arasında Güney Afrikada 65.000 Hereros'u, 1941- 1945 yılları arasında da 12 Milyon Yahudiyi yoketmesi, Sovyetler Birliği'nin 1930-1937 yılları arasında 14,5 milyon Ukraynalı köylünün Stalin'in emriyle açlıktan öldürmesi, Endonezya'nın 1965-1966 yılları arasında komünist veya Hükümet karşıtı oldukları gerekçesi ile 1 milyon Endonezyalıyı öldürtmesi, 1975-1979 yılları arasında Pol Pot'un Kızıl Kmerleri tarafından 3 Milyon Kamboçyalının katledilmesi, 1972'de Burundi, 1994'de Raunda'daki kabilelerin birbirlerine yaptıkları katliamlar ve tabii ki 1915-1923 yılları arasında Osmanlı İmparatorluğunun 1,5 milyon Ermeniye –kendi ifadesiyle- katliam yapması yer almaktadır. Burada ilginç olan Avrupa ülkelerinin 20. yy.da yaptıklarına yer vermemesidir. Fransanın 45.000 Cezayirliyi öldürmesi (New York Times, 2005) İsveç'in yerel halk Laponlardan 62.000'ini kısırlaştırması (Alatlı, 2006) soykırım kapsamına girmiyor mu? Bu ülkelerin sözde Ermeni soykırımını kabul etmeleri bu yaptıklarının görmezden gelinmesini mi gerektirmiştir? Eğer böyleyse zaten bu çalışmaya bilimsel demek de mümkün değildir.

Tezde bilimsel bir çalışmada olmaması gereken bir başka yanlış da kanıt gösterilmeden bazı bilgilerin doğruymuş gibi sunulmasıdır. Tezin 17. sayfasında sözde Ermeni soykırımının olduğu yönünde tarihi dökümanlar ve birinci elden şahitler olmasına rağmen Türk Hükümetinin karşı çıktığı belirtilmektedir. Bu kanıtlar- özellikle de tarihi dökümanlar- nelerdir? Bu dökümanlar belirtilmediği gibi, bu fikrin nereden alındığına ilişkin herhangi bir kaynak da gösterilmemiştir. Zaten tezin tamamında sözde soykırımın kesinlikle kanıtlanmış bir olay gibi kabul edilip Türk Hükümetinin bu gerçeği karartmaya çalıştığı fikri işlenmektedir. Neo- Nazi argümanlarında ölen Yahudi sayısının abartıldığının belirtildiğini, bunun aynen Türk Hükümetince de yapıldığı belirtilmektedir.

Çalışmada, Ermenilerin 1. Dünya savaşı sonunda ABD'ye yoğun olarak göç ettikleri belirtilerek bu insanların ailelerinin ve arkadaşlarının gözlerinin önünde öldürülmeleri nedeniyle "hayatta kalma sendromu- survivor sendrome" altında oldukları, evlerine (yani yaşadığı Osmanlı topraklarına) dönme umutları olmadıkları için bu duygularından kurtulup duygusal destek alabilmek amacıyla bir araya gelerek sıkı bağlar oluşturdukları ileri sürülmüştür. Bunun sonucunda Ermeni toplumunun hızla Amerikan toplumuna uyum sağladığı, diğer etnik kökendenkilere göre daha yüksek gelire sahibi oldukları ve daha iyi eğitim aldıkları vurgulanmıştır. Bu kısımdan sonra esas değinilmek istenen konu olan sözde soykırımın tanınması konusundaki gelişmeler anlatılmaktadır. Burada 1970'lerin başında sözde ermeni soykırımı konusunun ilk defa Amerikan kolej ve

üniversitelerindeki Modern Amerikan Tarihi kürsülerinde yer bulmaya başladığı, ancak ortaöğretim düzeyinde bu konulara yer verilmediği söylenmektedir (Ermeniler 1990'lı yıllarda maalesef bunu da başarmışlardır).

Yazar çalışmasının bir bölümünde öğrencilerin dünyada olan tüm soykırımları öğrenmesinin önemini ortaya koymaya çalışmıştır. Ona göre soykırım konularını öğrenmek Amerikan öğrencileri için diğer tarihi konuları öğrenmekten daha önemlidir. Çünkü demokratik bir toplumun vatandaşı olmanın birtakım sorumlulukları vardır. Yazar, sözde soykırımın sadece Ermeni ve Türkler arasında değil, bunun global bir mesele olduğunu ileri sürerek öğrencilere soykırım konularının öğretilmesinin ulusal ve global bir vatandaş olarak öğrencilerin farkındalıklarını artıracaklarını, bu konularda daha aktif ve katılımcı olacaklarını ve gelecekte dünyadaki militarist çabalara direnç göstereceklerini ileri sürmektedir. Bu fikirlere bakıldığında yazarın Ermeni iddialarının ABD toplumunda yer alması için kılıf uydurmaya çalıştığı görülmektedir. Günümüzden neredeyse bir asır önce, buldukları coğrafyadan kilometrelerce uzakta meydana gelmiş bir olayın ortaöğretim düzeyindeki öğrencilere öğretilmesinin gereksiz olduğu düşüncesine ve bu konuda yapılan birtakım eleştirilere kendince yanıt vermeye çalışmış ve sözde Ermeni soykırımının global bir mesele olduğu fikrini ortaya atmıştır.

ABD'de çoğu eyalette Yahudi ve sözde Ermeni soykırımının okullarda öğretiminin kabul edildiğini, öğretim programlarının buna göre yenilendiğini ve öğretmenlere programa ilişkin kılavuz kitapların hazırlanarak bu bilgilerin ders kitaplarında yerini aldığını belirten yazar, daha sonra kendisinin çalışmasında esas problem olarak ele aldığı sözde Ermeni soykırımı konularının öğretilmesine yönelik engelleme çabaları ve bu çabaların etkisini açıklamaya çalışmaktadır.

Yahudi soykırımı ve yaşanan facialara ders kitaplarında sıklıkla değinilirken, Sözde Ermeni soykırımına bu kadar fazla yer verilmediğinden şikâyet ederek problemi ortaya koymaya çalışan yazar, sözde soykırım konularının programlarda yer almasıyla birlikte çeşitli güçlerin programlar üzerinde baskı uyguladığını ve istedikleri doğrultuda programlardan bu konuları çıkarmaya çalıştıklarını belirtmektedir. Çalışmasının bu kısmında yazar eğitim programının çeşitli gruplarca nasıl etkilediğine ilişkin teorik açıklamalara yer vermiştir. Burada özellikle Hükümetin ve Devletin eğitime sürekli müdahale ettiklerini ve okullarda okutulan bilgilerin devlet destekli resmi bilgiler olduğunu ileri süren tanınmış bazı neo marxist yazarlardan (örneğin Apple, Giroux, Bowles ve Gintis, Friere) alıntılar yapmıştır. Ancak değindiği ve görüşlerine yer verdiği bu yazarlar soykırım konusunda hiçbir

fikir beyan etmemişlerdir. Bu yazarlar devletin ideolojisinin eğitim programlarını ve uygulamalarını etkilediğini kabul etmekle birlikte; üzerinde durdukları asıl konu, ABD’de siyasi, sosyal ve ekonomik hayatta etkin ve baskın olan bir kapitalist sınıf olması, bu kapitalist sınıfın okullardaki uygulamaları etkilemesi ve kendi inanç, değer ve normlarını öğrencilere aktararak mevcut kapitalist düzenin sürmesini sağlamasıdır (Apple, 1971; 1979; 1980; 1980/1981;1982; 1989; Bowles ve Gintis, 1976; Giroux, 1977). Yani neo-marksist yazarlar aslında devletin politikasını -bu arada eğitim politikası ve uygulamalarını- zengin kapitalist kesimin yönlendirdiğini savunmaktadırlar. ABD’de zengin- kapitalist grupta Ermeni kökenlilerin önemli bir ağırlığının bulunduğu bilinen bir gerçektir ve zaten yazar tezinin ilk kısmında bunu doğrulamaktadır. Ermenilerin sözde soykırımın tanınması için sürdürdüğü faaliyetlerde çok büyük miktarlarda para harcaması da bunun göstergesidir. Ayrıca ABD’de sözde soykırımın tanınmasına yönelik elde ettiği başarıların temelinde, içerisinde Ermeni kökenli işadamlarının da yer aldığı ABD’deki zengin kapitalist sınıfın politikada etkili olmasının yattığını söylemek yanlış olmaz. Dolayısıyla yazarın neo-marksist yazarların fikirlerini temel alması en büyük yanlışlıklarından birisidir. Çünkü neo-marksist görüşler ileri sürdüğü fikirleri desteklemekte, tam tersine kandisini yalanlamaktadır.

Tezin sonraki kısmında yazar Türk Hükümetini hedef alarak Türk Hükümetinin sözde soykırımın tanınmaması ve bu konuların okullarda öğretilmemesi konusunda yaptığı çabalardan bahsetmektedir. Sözde soykırıma karşı çıkanların Türk Hükümeti tarafından desteklendiği iddiasıyla meseleye giren yazar, çalışmasının genelinde olduğu gibi, aynı alışkanlıkla bu iddiasını doğrulayacak herhangi bir kanıt sunmadığı gibi bu iddialarını dayandıracak herhangi bir kaynak da gösterememektedir. Çalışmasında, demokrasi, insan hakları ve fikir özgürlüğünden sıklıkla bahseden yazar nedense sözde Ermeni soykırımına karşı çıkmayı fikir özgürlüğü olarak görmemekte, bu görüşleri savunana hemen Türk Hükümetinden çıkar sağlamakla suçlamaktadır. O zaman sözde Ermeni soykırımını tanıyan kişilerin de Ermenilerden çıkarıldığı için bu görüşü savunduklarını söylemek yanlış olmayacaktır. Yazar, Vahakn Dadrian’dan alıntı yaparak - Dadrian’ın ifadesiyle- Türkiyede bir “reddetme endüstrisi- industry of denial” olduğunu belirtmektedir. Ancak aynı endüstrinin Ermeni tarafı için de geçerli olduğunu söylememektedir. Türklerin reddetme politikasının uzun zamandır olduğunu, bu politikanın planlı ve kapsamlı bir şekilde yürütüldüğünü belirten yazar Türkiyenin lobi faaliyetlerini yürütmek, Üniversitelerde Türk Araştırmaları kürsüsü açmak, bazı bilim adamlarını desteklemek ve faaliyetlerini yürütmek üzere ABD’deki kurum ve

politikacılara milyonlarca dolar para harcadığını belirtmektedir. Türk Hükümetinin bu faaliyetlerini eleştiren yazar Türklerin Ermeniler üzerinde yoğun baskı oluşturduğunu ve bunu yaparken de ağır zorlama, baskı ve tehdit uyguladığını belirtmiştir. Bu zorlama baskı ve tehditlerin özellikle 1990 yılında Türkiyenin Washington büyükelçisi Nüzhet Kandemir ile daha önce Boğaziçi üniversitesinde Tarih bölümünde öğretim elemanı ve ABD’de Türkiye tarafından kurulmuş olan Türk Araştırmaları Enstitüsü müdürlüğü yapmış olan Heath Lowry’nin biraraya gelerek yaptıkları planlı çalışmalarla yoğunlaştığını belirtmektedir. Ermeni iddialarını savunanların tehdit edildiğini ileri süren yazar bu konuda tehditle hiç alakası olmayan tek bir örnek verebilmiştir. Örnek verdiği olay, Nüzhet Kandemir’in resmi imzasıyla içerisinde sözde Ermeni soykırımının da yer aldığı “Nazi Doctors” kitabının yazarı psikoloji profesörü Lifton’a mektup göndermesi ve mektupta sözde Ermeni soykırımı ile ilgili ifadelerini ve bununla ilgili kullandığı kaynaklarını eleştirmesidir. Yazara göre bir büyükelçinin resmi bir mektup göndermesi, kişiye gözdağı verilerek üstü kapalı tehdit edilmesidir. Çalışmada bu olayla ilgili bir kanıt sunulmamıştır (örneğin mektubun bir örneği ekte verilebilirdi). Kaldı ki gerçekten bu mektup gönderilmiş olsa da bunun neden bir tehdit gibi algılandığı anlaşılır gibi değildir. Bu düşünce ancak art niyetli ve paranoyak bir düşüncenin eseri olabilir. Her ülkenin kendine karşı yapılan fikri bir saldırıya karşı koyma hakkı bulunduğu göre, kendisine karşı yapılan bu fikri bir saldırıya da karşılık verme, kendini savunma hakkı bulunmaktadır. Yazar Türkiyenin tehdit ettiğini ileri sürerken, Ermenilerin tehditlerinden hiç bahsetmemektedir. Örneğin 1985 yılında Ermeni soykırımı iddialarını sorgulayan bir bildiriye imzalayan 69 Amerikalı bilim adamından günümüzde sadece Lousville Üniversitesi Tarih Profesörü Justin McCarthy’nin kalmış olması düşündürücüdür. McCarthy, bunun sebebinin kendi ve kendi gibi düşünen bilim adamlarına militan Ermenilerden gelen taciz ve tehditler yüzünden olduğunu açıklamıştır. Nitekim Mc Carthy 15.03.2001 tarihinde İstanbul’da düzenlenen “Türkiye Ermenistan İlişkileri, Dünü, Bugünü ve Geleceği” adlı konferansta şunları söylemiştir: “Ben kendim, üniversitemden kovulmam için çalışan ve bir Ermeni gazetesi tarafından körüklenen bir kampanyanın hedefi oldum. Üniversitemin başkanına Ermeni Soykırımını kabul etmediğim için, Amerika Birleşik Devletleri’nin dört bir tarafından, üniversitemden atılmamı talep eden mektuplar ve telefonlar geliyordu. Amerika’da kıdemli profesörlerin öğrettiklerinden ve yazdıklarından dolayı kovulamayacaklarını garanti altına alan bir memuriyet sistemi var ve üniversite başkanı da bu doğrultuda haklarımı savundu. Fakat genç bir profesör, başkalarının karşılaştığı böylesine bir tecrübe ile yüzleşeceğinden haberdar ise anlaşılır bir şekilde

Ermeniler üzerine yazmaktan çekinebilir. “ (Mc Carthy, 1995). Aynı şekilde tek suçu Le Monde gazetesine verdiği mülakatta Ermeni Soykırımını inkâr etmek olan tanınmış Osmanlı Tarihçisi Bernard Lewis işlediği bu ağır (!) suç nedeniyle Fransa’da mahkemeye çıkarılmıştır. Yine İsviçre ve Fransa’da “Ermeni soykırımı olmamıştır” diyenlerin hapisle cezalandırılması tehdit değil midir? Tezinde kesinlikle tüm insanların serbestçe konuşma hakları olduğunu belirten ve sürekli insan haklarından bahseden yazar nedense bu yaşananlardan hiç bahsetme-mektedir.

Yazar Türk Hükümetinin baskılarına ABD’nin boyun eğdiğini belirterek ABD Hükümetinin de eleştirmektedir. Ona göre ABD Hükümetinin Türkiye’ye ses çıkarmamasının sebebi, ABD’nin Türkiye ile özellikle savunma ve enerji alanlarında yakın ilişkilerinin olması ve Türkiye üzerinde büyük ekonomik ve askeri çıkarları olduğudur. ABD Hükümetlerinin Türkiye ile ilişkilerini iyi tutmak için Türk Hükümetinin faaliyetlerine ses çıkarmaması nedeniyle sözde soykırım araştırmaları yapanlar üzerinde bunalıcı bir baskı oluşmaktadır. Bu durum da soykırımın ilkeli (?) olarak tartışılmasını engellemektedir. Türkiye her iki tarafın da (Türk ve Ermeni halkı) 1915’de yaşadıklarını dinleme ve olayların yeniden düşünülmesi ve incelenmesi gerektiği şeklindeki talepleriyle işe hile katmakta ve sulandırmaktadır. Yazarın bu fikirleri söyleyerek Türkleri suçlaması akıl alır gibi değildir. Türkiye, peşin hükümle sözde soykırımı kabul etmek yerine her iki tarafında dinlenmesini istemesi ve bu konuların araştırılmasını talep etmesi bilimsel değil midir? Bu talebi neden hile olarak görülmektedir? Eğer Ermeni iddiaları bilimsel araştırmalar sonucunda doğrulanırsa Türkiye’nin söyleyebileceği herhangi bir söz kalır mı? Buradan anlaşılıyor ki Ermenilerin ellerinde iddialarını destekleyecek bilimsel kanıt yoktur ve bu konuda kendilerine güvenememektedirler. Yazar iddialarının devamında, Türkiye’nin bu çabalarıyla ABD’de etkili bir taban oluşturmaya başladığını, reddetme kampanyaları ile çok sayıda destekçi bulduğunu belirterek soykırımı engellemekle görevli insan hakları gruplarının bile Türkiye’nin fikirlerini desteklemesini eleştirmektedir. Ona göre Ermenilerin sözde soykırım öykülerini anlatmaya çalışan bireyler sert bir düşmanlıkla karşı karşıya kalmışlardır. Bu ifadeye katılmak mümkün değildir. Ne ABD’de ne de Avrupa’da hiçbir Ermeni sözde soykırımı kabul ettiği için yargılanmamış, herhangi bir yaptırımla karşılaşmamış olduğu gibi herhangi bir adli olay da meydana gelmemiştir. Yazar tüm bu engellemelere rağmen son yıllarda Ermenilerin önemli kazanımlar elde ettiğini belirterek ABD’li bazı bilim adamlarının 1996 yılında yayınladıkları bir bildiriye yer vermektedir. Bu bildiri aynen şöyledir:

“Bilim adamları soykırımı reddettikleri zaman mesaj şudur: Katiller gerçekte katil değil, kurbanlar gerçekte öldürülmedi. Tüm bu katillerle yüzleşmeye gerek yok, bunlar yok sayılmalıdır. Soykırımı reddeden bilim adamları esasında bu insan cinayetlerini kabul etmek için güçlü otoritelere boyun eğmektedirler Amerikan Üniversitelerinde görev yapan ve Türk Hükümeti tarafından desteklenen hilekâr bilim adamlarını kınıyoruz.” (Vartainan, 2000: 92).

Bu bildirin bilim adamı kimliğindeki insanlar tarafından imzalanmış olması akıl alır gibi değildir. Bir bilim adamının bu bildiriye imzalaması onun sadece art niyetli olduğunu gösterir. Eğer bu bildirideki düşünceler kabul ediliyorsa savaşlarda ölen tüm sivilleri soykırım kurbanı olarak kabul etmek gerekecektir. Bu durumda savaşlardaki tüm tarafların soykırım yapmış olduğu kabul edilmelidir. Bu mantıkla I. ve II. Dünya savaşına katılan tüm ülkeler, ABD’nin Japonya attığı atom bombaları ile Vietnam savaşında olanlar sonucunda ölen sivil halkların hepsi soykırım kurbanları olarak görülmelidir.

Ermenilerin soykırımı uğradıklarının kesin olduğunu belirten yazar bu konuda çalışanların artık kaydedilen tarihi olayları doğrulamak yerine sözde soykırım konusunda literatürde birbiriyle uyumsuz kısımları gidermekle meşgul olmalarını önermektedir. Bu yapılırsa Türk Hükümetinin yapacak bir şeyi kalmayacağını ve onlara karşı zafer kazanılacağını savunmaktadır.

Tezin son kısmı sözde soykırım öğretimine ayrılmıştır. Verilerin sadece bir öğretmen ve sözde Ermeni soykırımı konusunda çalışan bazı kişilerle görüşmeler yapılarak elde edildiği bu araştırmanın kapsamına ABD’nin New Jersey eyaleti alınmıştır. Yazarın verdiği bilgilere göre bu eyalette yasama meclisi tarafından sözde Ermeni soykırımı kabul edilmiş, daha sonra sözde Ermeni soykırımı konuları öğretim programlarına sokulmuştur. Ayrıca ağırlıklı olarak Yahudi soykırımından bahsetmekle birlikte sözde Ermeni soykırımına da yer veren, New Jersey valisinin önsözünün yer aldığı bir kılavuz kitap da basılmıştır. Bir öğretmenle yaptığı görüşmeye dayalı olarak sözde Ermeni soykırımı öğretiminin Türk Hükümetinin baskıları nedeniyle etkilendiği ve bu harekette yavaşlama olduğundan şikâyet eden yazar, kılavuz kitabın ikinci baskısı yapılacağı sırada sözde Ermeni soykırımının yeniden değerlendirilmesi için Türk Hükümetinin baskıları nedeniyle sorunlarla karşılaşıldığını, eyalet valisinin önsözünü geri çektiğini, sonuçta kitabın tekrar basılmadığını belirtmektedir. Burada garip olan tüm bu süreç ve bu süreçte Türk Hükümetinin yaptığı baskılar hakkındaki bilgilerin öğretmen ve aynı zamanda müfettiş olan bir kişiyle görüşmesiyle elde etmesidir. Basit bir öğretmen/ müfettiş nasıl oluyor da Türk Hükümetinin

Federal Hükümet ve Eyalet Hükümeti ve valisi nezdinde yaptığı baskıları bilebiliyor? Nitel bir araştırma da tabii ki araştırmaya katılan kişilerin kişisel görüşleri önemlidir. Ancak sadece kişilerin söylediklerine dayanarak bir bilginin doğru kabul edilmesi ve tüm çalışmanın bu bilgiye dayandırılmasının bilimsel olmayacağı açıktır. Araştırmaya katılan kişilerin söyledikleri başka veri kaynaklarıyla desteklenmelidir. Yine aynı kişinin ifadesine göre geçmişte İrlanda'da açlıktan ölmeye mahkûm edilmiş İrlandalıları konusunun ders kitaplarından çıkarılması için İngiltereden de baskı gelmiştir. Ama bu kişi görüşmede İngiltere'nin bu olayı kabul ettiği için artık bu konunun ders kitaplarından çıkarılabileceğini, ancak sözde Ermeni soykırımının Türkiye tarafından kabul edilene kadar konunun öğretilmesine devam edilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Yazar bu ifadelerle ilişkin herhangi bir yorum veya eleştiri getirmemiştir. Oysa yazar çalışmasında soykırım konularının çocuklara öğretilmesinin temel amacının öğrencileri daha bilinçli yetiştirmek ve gelecekte bu olayların yaşanmasını engellemek olduğunu belirtmişti. Dolayısıyla ilgili ülkenin soykırım yaptığını kabul etmesi o konunun öğretilmemesini gerektirmez. Bu yoruma yazarın eleştiri getirmemesinin temelinde Türklerin sözde soykırımı kabul etmesiyle Ermenilerin Türkiyeden tazminat ve toprak elde etmek istediği gerçeğinin yattığı söylenebilir.

Sözde soykırım konularının içeriği konusuna da değinen yazar, konuların ne derece ayrıntılı anlatılacağı, hangi kitabın seçileceği konularının önemli bir problem teşkil ettiğini belirtmiştir. Kendisine göre bu konuda okutulacak olan içeriğin öğretmenler, bilim adamları, tarihçi, sanatçı, kültürel gruplar ve sözde soykırımda hayatta kalanların görüşlerinin bir araya getirilerek oluşturulması en idealidir. Yazar özellikle sözde soykırıma şahit olanların anlatımlarının çok önemli olduğunu belirterek, bunların birinci elden bilgi olduğunu söylemektedir. Sözde soykırıma şahit olduğu iddia edilen kişilerin gerçekten bunları yaşayıp yaşamadığı sorunu bir tarafa, bu kişilerin söylediklerinin güvenilirliği de tartışmalıdır. Dolayısıyla bunlar bilimsel ve doğruluğu kanıtlanmış bilgi olamazlar. Bunların yazılı belgelerle desteklenmesi gerekir. Burada temel amacın öğrencilere birtakım trajik olaylar sunularak Türklerden nefret etmelerini sağlamak olduğu açıktır.

Buraya kadar yapılan açıklamalar özetlenecek olursa, incelenen tezin bilimsel bir çalışma olarak nitelenemeyeceği, Ermeni iddialarının bilimsel bir yayın görüntüsü altında propagandasının yapıldığı bir çalışma olduğu rahatlıkla söylenebilir. Zaten tez yöntem olarak bir temele oturtulamamış, sürekli Ermeni iddialarına yer verilmiştir. Bilimin en önemli özelliklerinden birisi tarafsızlıktır. Oysa bu çalışmada Türkiye ile ilgili olumlu tek bir cümle, Ermenilerin eleştirildiği tek bir satır dahi bulunmamaktadır.

III. Sonuç

Sözde Ermeni soykırımı meselesi Türkiye'nin başına uzun zaman bela olmuş, Türkiye'nin dış ilişkilerine büyük zarar vermiştir. Ermeniler arkalarındaki büyük parasal destek sayesinde planlı ve programlı çalışmalarıyla sözde Ermeni soykırımının kabul edilmesinde önemli kazanımlar elde etmişlerdir. Bu kazanımlar arasında sözde Ermeni soykırımının yapıldığının ülke parlamentolarınca kabul edilmesi, bazı ülkelerde soykırım olmamıştır demenin hapisle cezalandırılmasının sağlanması ve sözde soykırım anıtlarının yapılması yer almaktadır. Türk Hükümetleri ile Türk kamuoyu ve medyası genelde dikkatini bu olaylara vermekte ve tepkisini göstermektedir. Ancak gözden kaçan çok önemli bir konu vardır. Ermeni diasporası artık sözde Ermeni soykırımı konusundaki iddialarını propaganda şeklinde değil, bilimsel çalışma görüntüsünde sunmaktadır. Bu bağlamda üniversitelerde görevli akademisyenlere kitaplar yazdırılarak tanınmış akademik yayınevlerince bastırılmakta, akademik dergi görünümündeki periyodik yayınların (journals) üniversite kütüphanelerinde yer alması sağlanmakta ve çeşitli üniversitelerde sözde soykırım konusunda doktora tezlerinin hazırlanması teşvik edilmektedir. Ermeni iddialarının bilimsel bir makyajla sunulmasının başkaları tarafından iddiaların daha güvenilir bulunarak kabul edilmesini kolaylaştırmayı amaçladığı ortadadır.

Sunulan çalışmada bu şekilde bilimsel bir maskeyle Ermeni iddialarının sunulduğu bir doktora tezi incelenmiştir. Yukarıda da bahsedildiği gibi bu doktora tezinin bilimsel olarak kabul edilmesi mümkün değildir. Ermenilerin savunduğu tüm fikirlerin doğru, Türklerin ise bu doğruları çarpıtmaya ve yok etmeye çalışan ve bu uğurda çeşitli hilelere ve baskılara başvurduğu iddia edilen ve bu iddialara hiçbir kanıt gösteremeyen bir çalışma bilimsel olarak kabul edilemez. Dolayısıyla, tarafsız bir bilim adamlarından oluşan bir jüride çalışmanın bu haliyle doktora tezi olarak kabul edilmesi mümkün değildir. Oysa daha önceki sayfalarda da belirtildiği gibi tez iki kişilik bir komite tarafından -ki bunlardan birisi tezin sponsorudur- kabul edilmiştir. Burada üzücü olan, bu tezin öğretmen eğitimi ve eğitim bilimleri alanındaki en köklü ve saygın kurumlarından, tarihinde John Dewey, James Russell ve William Heard Kilpatrick gibi 20. yy.'ın dev eğitimci bilim adamlarını barındırmış olan Columbia University Teachers College'da doktora tezi (Ed.D.) olarak kabul edilmiş olmasıdır (Columbia University Teachers College, 2006). Bu durum Teachers College için büyük bir talihsizliktir.

Ermenilerin sözde Ermeni soykırımının tanınmasına yönelik yaptıkları ve Türk kamuoyunun pek dikkatini çekmeyen diğer faaliyetleri ise – belki de en önemlisi- sözde Ermeni soykırımının okullarda okutulmasıdır. Sözde soykırım konusu sosyal bilgiler ve tarih dersleri içerisinde okutulmaktadır.

Özellikle tarih dersinin zaten konularının fazla olduğu ve buna bir de soykırım konularının eklenmesiyle tarih derslerinde çok fazla problem yaşanacağı bilinmesine rağmen (Newman, 1988; Parsons ve Totten, 1991) ısrarla sözde soykırım konusu programlarda yerini almıştır. Bu konunun okullarda sadece Ermeni görüşlerine göre çocuklara verilmesi, ülke meclislerinde sözde Ermeni soykırımını tanıyan yasaların kabul edilmesinden çok daha önemlidir ve en çok ciddiye alınması ve mücadele edilmesi gereken bir konudur. Çünkü bir ideolojinin, bir düşüncenin sağlam bir temelde yaygınlaştırılması için en iyi yol eğitimidir. Dolayısıyla, Ermeni iddialarının doğruymuş gibi öğrencilere verilmesinin devam etmesi durumunda, öğrencilerde Türkiye'ye ve Türklere olumsuz tutumların oluşması sağlanacak ve gelecekte tamamen Ermeni görüşlerini destekleyen, Türklerden nefret eden yeni bir nesille ve de politikacılarıyla karşı karşıya kalınacaktır. Zaten Ermeniler de iddialarını daha güçlü bir şekilde yaymanın eğitimle olacağını farkına varmış olmalıdır ki son yıllarda eğitim konularına önem vermektedirler. Hatta bu konuda o kadar ciddi çalışmaktadırlar ki sadece resmi program değil okullardaki örtük programları da şekillendirmeye çalışmaktadırlar. Bu çalışmada incelenen Vartanian'ın tezinin çeşitli bölümlerinde de örtük programın önemi vurgulanmıştır. Örtük program, resmi programda belirtilen amaç ve faaliyetlerin dışında, öğrenme-öğretme süreci içerisinde ortaya çıkan bilgi, fikir ve uygulamalardır (Yüksel, 2004). Okulun iç dinamikleri sayesinde resmi programda yer alan konular farklı biçimlerde öğrencilere anlatılabilir. Örneğin Ermeni iddialarına tümüyle inanmış bir okul yönetimi ve öğretmenin olduğu bir sınıfta soykırım konusu öğrencilere daha etkili anlatılabilirken, soykırımı inanmayan veya bu konuya ilgisiz olan bir okulda üstünkörü, alelade bir konu gibi anlatılabilir. Ermeni diasporası bu konuya dikkat çekerek okullardaki örtük programı şekillendirmede öğretmenlerin önemli bir konumda olmaları nedeniyle öğretmenler üzerine eğilmektedir. Nitekim Vartanian'ın tezinde öğretmenlere sözde soykırım hakkında hizmet içi eğitim verilmesi ve bu konuların öğretmen eğitimi veren fakültelerin programlarına da konulması gerektiği sıkça vurgulamaktadır. Bu konuda Amerika Ermeni Asamblesi (Armenian Assembly of America) ve Amerikan Ermeni Ulusal Komitesi (Armenian National Committee of America) gibi Ermeni kuruluşların çeşitli bölgelerde ve okullarda öğretmenlere bu konuda hizmet içi eğitim verdiği ifade edilmektedir.

Yazarın verdiği bilgilere göre, Ermeni Ulusal Enstitüsü (Armenian National Institute) öncülüğünde "Eyalet Yasama Meclisleri için İnsan Hakları ve Soykırım Program Stratejisi" adı altında bir kılavuz yayınlanmıştır. Burada

insan hakları ve sözde soykırım programını uygulamak için şu aşamaların yerine getirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir (Vartanian, 2000: 132)

1. Yasal zeminin sağlanması
2. Programın geliştirilmesi
3. Yayın
4. Dağıtım
5. Öğretmen eğitimi
6. Kaynaklar

Bu aşamalara bakıldığında Ermeni diasporası şu an dördüncü aşamadır. Ermeniler iddialarına ilişkin ders kitapları ve yayınların diğer eyaletlerde de yaygınlaşması için uğraş vermektedirler. Sonraki aşamada öğretmen eğitimi veren kurumların programlarına sözde Ermeni soykırımı konularının yer almasının sağlanmasına çalışılmaktadır. Bunun olması durumunda öğretmenler artık Ermeni diasporasının birer propaganda makinesi haline dönüşeceklerdir. Gelişme çağındaki öğrencilerin sağlam bir Ermeni hakları savunucusu ve Türk düşmanı olarak yetiştirilmeleri sağlanacaktır.

Tüm bu gelişmeler ve açıklamalar ışığında Türkiye neler yapabilir? Her şeyden önce Türk kamuoyunun eğitimle ilgili bu gelişmeleri bilmesi ve önemsemesi gerekir. Zaten bu çalışmanın esas amacı da budur. Ülke meclislerinde Ermeni tasarılarının geçmesi tabii ki hoş bir olay değildir ve tepki gösterilmelidir. Ancak asıl tehlike okullarda sözde soykırım konularının öğrencilere öğretiliyor olmasıdır. Burada Türk Hükümeti eğitim programlarından bu konunun kaldırılması için uğraşlarına devam etmelidir. Ancak bu konuların programlardan kaldırılması sağlansa da meselenin çözümü için bu yeterli değildir. Çünkü güçlü Ermeni örgütleri öğretmenlere hizmet içi eğitim vererek öğretmenleri en azından duygusal olarak kendilerine sempati duymalarını sağlayacaklardır. Bu şekilde öğretmenler okulun örtük programını da etkileyeceklerdir. Yani resmi programda sözde soykırım konuları olmasa bile özellikle sosyal bilgiler ve tarih derslerinde bir şekilde bağlantı kurarak bu konuları Ermeni iddiaları doğrultusunda öğrencilerine anlatacaklardır. Bu nedenlerle sözde Ermeni soykırımı konusunun kökten çözülmesi gereklidir. Bu da sadece bilimsel yöntemlerle çözülebilir. Zamanın Dışişleri Bakanı Abdullah Gül'ün "soykırım iddialarını uluslararası yargıya taşıyabilecekleri" şeklindeki beyanının uygulama geçirilmesinin uygun olduğu düşünülmektedir. Her iki tarafın ellerindeki belgeleri sunarak uluslararası mahkemenin hakemliği altında bu meselenin çözülmesi gerekmektedir. Ancak uluslararası bir mahkemede haklılığımız ortaya çıkarsa Ermenilerin iddiaları yok edebilir ve tüm Ermeni faaliyetlerinin sonlandırılması sağlanabilir. Böylece bu mesele sonsuza kadar kapatılabilir.

Kaynaklar

- Alatlı, A. İsveç: İmaj her şeydir. Zaman, 29.12.2006.
- Apple, M. W. The hidden curriculum and the nature of conflict. Interchange, 2,4, 27-40, 1971.
- Apple, M. W. Ideology and Curriculum. Boston: Routledge and Kegan Paul, 1979.
- Apple, M. W. Analyzing determinations: Understanding and evaluating the production of social outcomes in schools. Curriculum Inquiry 10, 1, 55-76, 1980.
- Apple, M. W. The Other side of the hidden curriculum: Correspondence theories and the labor process. Interchange on Educational Policy. 11, 3, 5-22, 1980/81.
- Apple, M. W. Education and Power. Boston: Routledge and Kegan Paul, 1982.
- Apple, M. W. Teacher and Text: A Political Economy of Class and Gender Relations in Education. Second Edition. New York: Routledge, 1989.
- Bowles, S. and Gintis, H. Schooling in Capitalist America. New York: Basic Book, 1976.
- Boyacıoğlu, Z. Ermeni Diasporasının Türk Dış Politikasına Etkileri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006.
- Columbia University Columbia University Teachers College letter from the president, <http://www.tc.columbia.edu/abouttc/index.htm>, 2006.
- Ergan, U. Ankara'dan sözde soykırımda 'hodri meydan' hazırlığı. Hürriyet, 25.01.2007.
- Giroux, H. A. The politics of the hidden curriculum Independent School. 37, 1, 42-43, 1977.
- Giroux, H. A. Hegemony, resistance and the paradox of educational reform. Interchange. 12, 2-3, 3-26, 1981.
- Glastris, P. Ermenistan'ın tarihi, Türkiye'nin ikilemi. Washington Post, <http://www.byegm.gov.tr/YAYINLARIMIZ/DISBASIN/2001/03/14x03x01.HTM>, 11.03.2001.
- Mc Carthy, J. Bırakın tarihçiler karar versin, www.eraren.org/.../tr/ErmeniSorunuBilgiBelgelerCD/dosyalar/5/Tr/JUST_IN_McCARTHY_BIRAKIN_TARHCILER_TR.doc, 2001.
- Newman, F. M. Can depth replace coverage in the high school curriculum. Phi Delta Kappan. 69, 5, 345-348, 1988.
- New York Times. Algeria asks France to admit Violence, 9 May 2005.
- Parsons, W. S. and Totten, S. Teaching and learning about genocide: Questions of content, rationale, and Methodology. Social Education. 55, 2, 84- 90, 1991.

Vartanian, N. E. When history hurts: An analysis of the influences upon the teaching of genocide in U.S. public school. Unpublished phd thesis. Teachers College, Columbia University, 2000.

Yüksel, S. Örtük Program- Eğitimde Saklı Uygulamalar, Ankara: Nobel Yay., 2004.

Teaching So-called Armenian Genocide in the USA Schools and an Analysis of a Ed.D Thesis about This Issue

Summary

In recent years, while the Armenian diaspora has been focusing on the activities about so-called Armenian genocide in the realm of education, they have been putting effort in a manner of propaganda to get their activities under a “scientific” form. Thus, they publish books and journals seemingly “scientific” and have some thesis written.

While this study draws attention to the teaching of so-called genocide in the US, a Ed.D. thesis called “When history hurts: An analysis of the influences upon the teaching of genocide in U.S. public school” by Vartanian, an example of the current efforts to make Armenian claim “scientific”, is analyzed.

As the purpose of the thesis was to demonstrate the events faced in teaching of so-called genocide in the US and the factors that affect this teaching, it also try to put forward how Turkey has negative impact on the teaching on so-called genocide. Because one of the two committee members was the sponsor of this thesis, how this thesis was assessed objectively is questionable.

The author states that when genocide topics are included the curricula, some groups influence these curricula and try to renew them in the way they want. In this part of the study, the author theoretically explains how some sort of groups influence the curricula. The author cited from the neo-Marxist authors (e.g, Apple, Giroux, Bowles, Gintis, and Friere). However, these authors did not state anything about genocide. The main issues that these authors emphasized were that the existence of effective and dominant capitalist class in social, economic, and political realms in the US and this class influences the sort of applications in schools by means of transmitting the capitalist beliefs, values, and norms to maintain the current capitalist system (Apple, 1971; 1979; 1980; 1980/1981;1982; 1989; Bowles and

Gintis, 1976; Giroux, 1977). It is known that a considerable number of people originated from Armenian live within the rich-capitalist group in the US. It could not be a wrong statement if somebody says that the success of the acknowledgement of so-called genocide belongs to this group.

In the later part of the thesis, the author targeting the Turkish government mentions about the Turkish government's efforts to the rejection of so-called genocide and its effort to be banned of the teaching of this topics. The author claims that Turks keep Armenian under an extensive pressure and they apply force and threat to do so. However, the author could not present any evidence to support these claims. While the author claims the threats of Turks, he does not mention about Armenian threats at all. For examples, Professor Justin McCarthy received threats because he rejected the Armenian genocide. Bernard Lewis from Le Monde newspaper was invited to the court because he rejected the Armenian genocide. In Switzerland and France, if somebody says "not happened Armenian genocide", s/he will be punished with imprison. Are not these threat?

The last part of the thesis was devoted to the teaching of so-called genocide. The data of the study were merely based on the interviews with a teacher and the people who are working on Armenian genocide in New Jersey. The author mentions about the content of the topics of genocide in teaching. Also, he draws an attention to the importance of the witnesses of genocide in teaching because it is first hand information. However, besides the people that claimed the witnesses of the genocide are problematic regarding whether they have experienced what they say, the reliability of what these people says should be discussed.

At the end, it is sad that this unscientific thesis in merely propaganda form was accepted by one of the most prestigious institution in teacher education and educational sciences, Columbia University Teachers College.

The other activity, maybe the most important one, is to teach so-called Armenian genocide in schools to be acknowledged it. However, this activity does not receive enough attention by Turkish public. If the Armenian claims are taught as if they are true, students develop negative attitudes toward Turkey and Turks. Consequently, in the future, we may face to the new generation and politicians who totally support Armenian claims and hate Turks. In light of these progresses and explanations, Turkey should solve so-called Armenian genocide claims permanently. The foreign minister of Turkey, Abdullah Gul, idea, "genocide claims can be taken to international courts" would be appropriate.